

Examining the authoritarianism of the clients of Shiraz Central Prison based on age, gender and family status

Zhila Rastgarnia¹, Alireza Ghasemizad², Amin Bagheri Kerachi³

1. Ph.D Candidate in Educational Management, Kazerun Branch, Islamic Azad University, Kazerun, Iran. E-mail: zhilarastegarinia@gmail.com

2. Associate Professor, Department of Educational Management, Kazerun Branch, Islamic Azad University, Kazerun, Iran. E-mail: Ghasemizad@kau.ac.ir

3. Assistant Professor, Department of Educational Sciences, Farhangian University, Tehran, Iran. E-mail: A_bagheri@gmail.com

ARTICLE INFO

Article type:
Research Article

Article history:
Received 15 June 2022
Received in revised form
11 July 2022
Accepted 18 August 2022
Published Online 22 June
2023

Keywords:
authoritarianism,
clients,
prisoners

ABSTRACT

Background: One of the strong tendencies in human beings is "authoritarianism" or "power-seeking" and includes people who want to dominate others in their social relations; They want to be at the top of the family power pyramid, and when they are at a higher level, they seek to dominate their subordinates. Different situations and states affect authoritarianism. One of the places where such behaviors are abundant is the prison.

Aims: The aim of this study was to predict the degree of authoritarianism of clients in Shiraz Central Prison based on age, gender and marital status.

Methods: This study was a descriptive correlational study. For this purpose, among the central prisoners of Shiraz, 374 people were selected by simple random sampling. Data were collected through the Skinner et al.'s (2005) authoritarianism in the family questionnaire and the Skinner et al.'s (2005) parenting style questionnaire. Then, the data were analyzed using univariate t-test, correlation coefficient and one-way analysis of variance with SPSS software.

Results: The results showed that the mean score of the client's authoritarianism variable was 3.57, which is higher than the cut-off point 3 (mean scale) and was significance level of $p < 0.01$; This indicates the high level of authoritarianism of the clients. There is a negative and significant relationship between age and authoritarian behavior of clients in Shiraz Central Prison at significance level of $p < 0.01$. It can also be said that men with an average authoritarianism scale of 3.136 have more authoritarian behavior towards women and finally there is a significant difference between clients' authoritarianism and their marital status (being a divorcee, divorced and normal group). Which indicates that high authoritarian behavior in the children from divorced families was at the level of $p < 0.001$.

Conclusion: It seems that the factor of imprisonment, age, gender and family status play an effective role in the degree of authoritarianism. However, attention to such factors in the degree of authoritarianism can be considered by researchers in more examples and different cultures for managing authoritarian behavior.

Citation: Rastgarnia, Zh., Ghasemizad, A., & Bagheri Kerachi, A. (2023). Examining the authoritarianism of the clients of Shiraz Central Prison based on age, gender and family status. *Journal of Psychological Science*, 22(124), 809-826. [10.52547/JPS.22.124.809](https://doi.org/10.52547/JPS.22.124.809)

Journal of Psychological Science, Vol. 22, No. 124, 2023

© The Author(s). DOI: [10.52547/JPS.22.124.809](https://doi.org/10.52547/JPS.22.124.809)

✉ **Corresponding Author:** Alireza Ghasemizad, Associate Professor, Department of Educational Management, Kazerun Branch, Islamic Azad University, Kazerun, Iran.

E-mail: Ghasemizad@kau.ac.ir, Tel: (+98) 917713556

Extended Abstract

Introduction

Authoritarianism means domination, despotism and unquestioning surrender of power, which in the political-psychological context means ignorance and incompetence. In an authoritarian society where sanctity and validity have no meaning, the boundaries of others are not clear and are often violated, and what prevails in such a society is fear and force. The conditions that prevail in an authoritarian society make people extroverts who, in all cases and in all life aspects, blame others for their own misery and failure. In an authoritarian society, there is always talk of the sabotage of the enemy and their substitutes. It seems that the crises and turmoil created in society are due to the fact that this crisis in organizations has also spread (Saifullahi, 2002: 167).

The authoritarian person, in the face of power, whether from another person or from the government, is automatically excited to friendship, praise, and submission to it. The person is fascinated by power, not because of the support that power gives them, but because of the power itself. Also, the psychological effort of the authoritarian in a situation where their freedom is restricted is justified under surrendering to destiny (Adorno et al., 1969). According to Weber, authority is legitimate power. Authority shows what abilities man has to offer to be accepted himself, while power-seeking is the ability of man to change the behavior of others. Authority is a legitimate, legal and acceptable power that must be obeyed and followed in required circumstances. It is considered a power based on consent and it is a special type of influence, that is, legitimate influence (Aalam, 2018). Therefore, the authoritarianism scale was used and studied in various societies. In fact, the use of such tools in Iran requires scientific studies and the results of such studies can, in addition to joining the research field, also establish a scientific structure in Iran (Shairi, 2011).

In the field of authoritarianism, researchers such as Laguna et al., (2010), Shahbazi (2017), Moazen Jamshidi & Haghpara Kenarsari (2016), Jewell & Stark, (2003), An & Kang (2016), Najafi et al.,

(2017), Zalizadeh et al., (2018) and Jackson (2016) show the factors that can be effective in authoritarianism.

In this regard, various factors can affect authoritarian behaviors. Among the family factors, Taormina (1978), based on who makes fundamental and important decisions in the family, has reached three models: a- The model of husband sovereignty b) The model of wife sovereignty c- The model of equal and participatory decision making (Barani et al., 2016). The age factor, which according to Freud's theory, a person depends on others for their needs before independence, and this is strongly dependent on self-reliance and the starting point of domineering relationships. Asking and demanding from others leads to relationships with authoritarianism. The older the person gets, the less authoritarian they become, and the younger they are, the more authoritarian they are. With respect to dependence and reliance on others, authoritarianism will rise (Rothon et al., 2011). Research findings also indicate that with increasing age authoritarianism decreases (Ghasemi & Borandegi, 2011). Gender is another factor that can affect the degree of authoritarian behavior. The results of some experimental studies show that the centrality of the father in the family with a democratic approach improves the efficiency of the family. Khaledi et al. (2014), by conducting research on families with the highest satisfaction risk factors, showed: One of the important protective factors is the observance of the power hierarchy; In this way, parents have a higher status than their children, and in the meantime, the father plays the role of leader. Zolfagharpour et al. (2004) showed: As the power of women against the power of men in the family increases, the rate of marital satisfaction decreases. Finally, another factor is divorce and the children of divorce, which can affect the extent of authoritarian behavior. A 25-year long-term study in the United States shows that the stronger the father's educational and supervisory role, the lower the divorce and marital disputes of such children in the future. According to the factors expressed by experts, the relationship between them and the behavior of authoritarianism can be shown as follows:

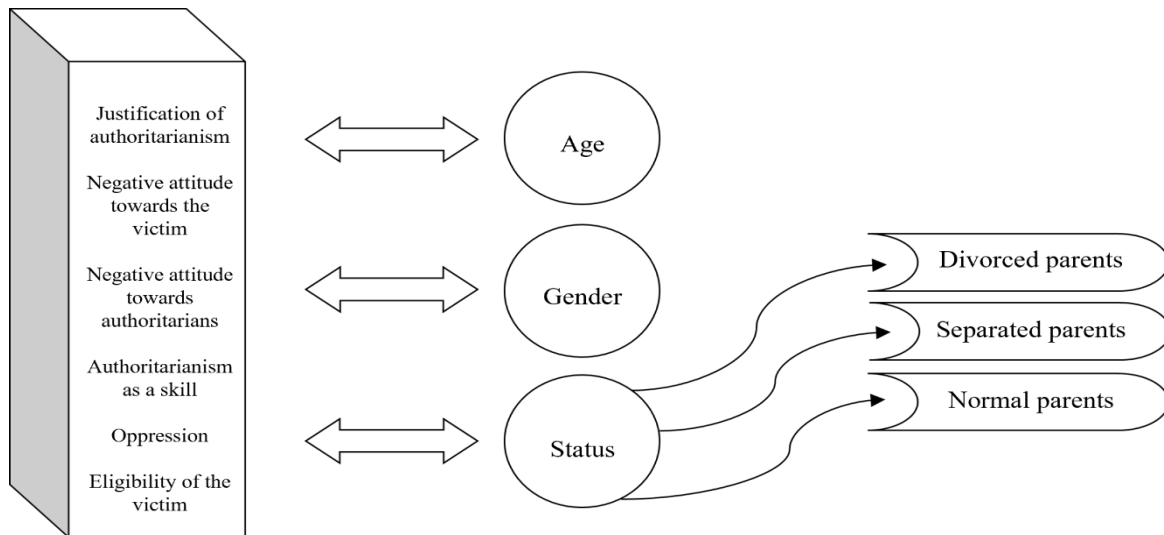

Figure 1. The conceptual model of the current research is derived from the results of previous studies

Such behaviors are now seen in organizations such as prisons, and it is obvious that these people are referred to as incompatible and abnormal. Because of this, the facts show the need of communities for places that can keep incompatible people out of society for a while and think of measures they can take to reform them and return them back to society safe. In addition to the studies, it can be said that the existence of an appropriate ethical and behavioral criteria among managers, education to prevent bullying and authoritarian behavior and awareness of individuals, age, gender and social status have an effective role in the occurrence of authoritarian behavior. Imprisonment causes individuals to be held accountable for the consequences before or during the crime and to refrain from doing so for the fear of the consequences. Prison has negative objective and mental effects on prisoners. Objective effects include family background, employment, unemployment, education and learning crime techniques, and so on. Negative mental effects also include the prison's perception of prison management, the justification for the crime committed, the person's views on the judiciary, person's views on the law, and so on. Family breakdown manifests itself in the form of divorce, homelessness, separation from the family, lack of necessary compatibility with family, refusal and rejection of the family, aggression, violence and power-seeking (bullying and authority) (Ahmadi 2016).

Considering that the prisons are a gathering place for many people who have gathered in this place due to not obeying the law and rebellion against the law of the society, and when entering the prisons, they encounter different groups and individuals, who are somehow involved in their legal issues, which they are trying to commit abuses and present a kind of authoritarian behavior. In this regard, they follow these people and form groups and clubs that behave aggressively under the banner of a leader, and sometimes the leaders of these groups have multiple backgrounds or have a go in the field of legal affairs or are in ethnic and tribal groups with names and customs. They are selected and subject other clients to their immorality. The existence of special groups and divisions led by an individual who is also accepted by the group and their actions in conflicts and riots and disturbing the order and security of the prison are among the effective factors in choosing the subject of this research. Therefore, the purpose of this study is to assess the degree of authoritarianism of the clients of Shiraz Central Prison and the factors affecting it.

Method

The present study was a descriptive correlational study. The statistical population included all the clients of Shiraz Central Prison (10,000 clients) in 2019. To conduct the research and select the sample after obtaining the permit, reference was made to

Shiraz Central Prison and according to the research criteria (with any crime, any age and any history), based on Cochran's formula, 374 clients were selected by simple random sampling. In the implementation of the Questionnaires, the objectives of the research were explained to the participants and they were also assured that the information collected in this research is used only to present the results of the study and the identity of any of the participants will not be disclosed. The participation of the clients in the research was completely voluntary and based on personal awareness and satisfaction, and all individuals completed the informed consent form before entering the research.

Questionnaires of authoritarianism were used as a social context, which were used by Skinner, Johnson and Snyder (2005) (Beyrami et al., 2016). In order to obtain formal validity after translation, it was given to 8 professors and experts (key people) and they were consulted. After that, the necessary changes were made and its validity was confirmed. In the next step, a Questionnaire was randomly distributed among 30 clients and items were analyzed by calculating the correlation coefficient of total scores with the items technique and coefficients that were

not significant or below 0.25 were removed (Shabahang et al., 2019) and a Questionnaire was prepared for final distribution. Cronbach's alpha was used to measure reliability, which was 86% in the authoritarianism questionnaire based on Cronbach's alpha and 82% in the parental questionnaire as a social context based on Cronbach's alpha whereas the reliability of the measurement tool was considered acceptable. According to the main purpose of this study, which was to measure the degree of authoritarianism based on age, gender and family status among Shiraz prison inmates, to analyze the data collected from the questionnaire using correlation coefficient and multiple regression was performed with SPSS22 software.

Results

In this study, 374 people were studied, of which 324 were men and 50 were women. Also, 350 were married and 24 were single. Also, all the clients in Shiraz Central Prison were in the age group of 20 years and above. In Table 1, descriptive indicators of gender, age and family status are shown.

Table 1. Descriptive index for gender, age and family status

Variable	Gender	Frequency	Frequency Percentage
Authoritarianism	Male	210	69.9
	Female	44	3.17
	Total	225	100
Variable	Age	Frequency	Frequency Percentage
Authoritarianism	25-18	24	10.52
	35-36	70	30.70
	45-36	78	34.21
	46 and above	56	24.56
	Total	228	100
Variable	Status	Frequency	Frequency Percentage
Authoritarianism	Divorced	138	62.16
	Separated	22	9.90
	Normal	62	27.92
	Total	222	100

The results showed that the age group of 36-45 years have the highest level of authoritarianism and the age group of 18-25 years have the lowest level. It can also be said that men with a high percentage of 69.9% have more authoritarian behavior compared to women. Finally, the rate of authoritarian behavior of clients who have been children of divorce is higher than other groups with a percentage of 62.16.

According to Table 5, it can be said that there is a significant difference between the authoritarianism of clients with different families (children of divorce, divorce and normal group). The Scheffe post-hoc test was used to further investigate and obtain additional information on which groups differed, as the number of individuals in the groups varied.

Table 2. Results of one-way analysis of variance to compare the authoritarianism of clients with different families

Source	Sum of Squares	Df	Mean of Squares	F	Significance level
Among groups	5.682	2	2.841		
Inside Groups	101.490	219	0.463	6.131	p<0.01
Total	107.172	221	-		

Table 3. Scheffe post-hoc test results

Test	Parents	Groups	Difference of means	Standard error	Significance level
Scheffe	Divorced	Divorced	0.00222	0.15628	0.0001
		Comitted	0.35690	0.10408	0.003
	Separated	Divorced	-0.00222	0.15628	0.0001
		Comitted	0.35468	0.16894	0.113
	Comitted	Divorced	-0.3596	0.10408	0.003
		Comitted	0.35468	0.16894	0.113

Based on Table 6, it can be said that the difference in the field of authoritarianism between groups in the analysis of variance between (clients) children of divorce and normal families. In line with the findings, authoritarian behavior is more common among clients who are the result of divorced or broken families, and this shows the importance of having a family for children.

Conclusion

The purpose of this study was to evaluate the degree of authoritarianism in the clients of Shiraz Central Prison based on age, gender and family status. According to the findings, it can be seen that the level of authority of the clients is higher than the average. This finding is consistent to the research of Laguna et al., (2010) and the results of Shahbazi (2017), Moazen Jamshidi & Haghpara Kenarsari (2016), Jewell & Stark (2003) and, An & Kang (2016). Explaining the findings of this question, it can be said that various factors lead to several problems among clients that can affect the optimal model of authoritarian behavior management, including increasing the length of imprisonment, client dissatisfaction, increased risk for the client by others, increasing the number of reported violations and loss of credibility, which ultimately these behavioral problems have a double effect on the quality of prison services and allocated costs. On the other hand, it can be said that due to the closed environment of the prison and also different cultures in this environment, the conditions for authoritarian behavior are more among the clients, in particular, factors such as having multiple records and the long imprisonment of

the client are important and effective factors in the emergence of authoritarian behavior. In the prevailing culture of prisoners, one of the advantages among prisoners is having a high rate of imprisonment and enduring heavy imprisonment and being an old member of this small community, and it is obvious that the physical characteristics and physical condition of the clients are also of importance. At the same time, the atmosphere of this environment and having multiple cultures, grouping and factionalism in this environment are important and effective factors on such behaviors among clients. Based on the findings, there is a significant relationship between the age of clients and their degree of authoritarianism. Thus, the older the clients are, the more authoritarian they are, and vice versa. This result is inconsistent with Sandy David (2020) research. In explanation, it can be said that with the age of individuals, the authoritarian character of individuals also increases, and shows that over time, the factors of authoritarian character in individuals become deeper. It also becomes less likely to change, and older people become more reckless than in their youth and less inclined to change their moral character and way of life in relation to others, and are more inclined to use traditional behavioral methods; Therefore, presence of authoritarian factors in them becomes more colorful. In many studies, the relationship between gender and the extent of authoritarian behavior remains unclear. Some experts consider the relationship between authoritarianism and gender to be weak (Hutchinson et al., 2015; Hadi & Hamidzadeh, 2017). Others see the relationship very strong, saying that women are more likely to be

bullied. On the one hand, women are weaker than men in terms of body functionality and have less power than them, and moreover, they are less important than men in high positions in organizations, and in this regard, usually they have less power compared to men in organizations. Various studies have shown that women are more targeted by authoritarian behavior than men and conversely, it is men who behave more authoritarian (Inerson et al., 2009; Hadi & Hamidizadeh, 2017). However, it is not yet possible to say with certainty that there is a strong relationship between behaviorism and gender. On the contrary, in this study, a significant relationship was found between gender and authoritarian behavior. Finally, there is a significant difference between the authoritarianism of clients with different families (children of divorce, divorce and normal group). It can be said that the incidence of authoritarian behavior among the children of divorce is seen at a high level, which is consistent with the research of Najafi et al., (2017), Zalizadeh et al., (2018) and Jackson (2016). Therefore, whenever the emotional and moral foundation of the family is weakened, it affects the family order, and delinquency also occurs. Order and balance in the family are inversely related to delinquency. As divorce increases, the family's internal conflicts escalate, and children in adolescence far away from parental observations fall in the abyss of agonies such as aggression, authoritarian behavior, violent addiction, delinquency, and so on. However, the relationship between parents and children, the breakdown of the family and the lack of order and balance in the family, the weakening of religious and moral beliefs play an important role in juvenile delinquency. If a person's values and the values of the people who have a strong influence on them support criminal behavior instead of advocating correct and non-criminal behavior, that person is likely to be convicted. Correlation, cohesion and stability of family elements create a suitable center, so that individuals can almost completely internalize the accepted and generalized norms within the society and easily implement the assigned role in the way that is expected of them. The family is a small group whose basic and inseparable characteristic is its intimacy. Socializing the next generation is one of the

most obvious and basic tasks of the family. Lack of a proper role model in the family causes children to tend to bad friends, society and people, and this is one of the most important factors in the behavior of authoritarianism in adolescents. Improper family management and parental separation and the absence of a parent undoubtedly play an important role in people's tendency to inappropriate and abnormal behaviors, including authoritarianism. Encouragement of friends in shaping high-risk behaviors, complementing and role-playing inappropriate behavioral patterns, is a good platform for people to tend to such behaviors.

Limitations and suggestions

One of the limitations of this study was that it was difficult or in some cases impossible to access the records of prisoners, so the results of this study may have been influenced by the type of response of experts or clients. The questions in the Questionnaire included various aspects of authoritarianism in prisons that respondents may not have had sufficient or objective information about. Also, the opinions of others were used to gather information about the results, so evaluations may be skewed. It is suggested that the establishment of psychotherapy centers and the use of skilled psychologists and psychotherapists in a centralized and permanent manner is one of the most important principles of prison guarding and the most basic methods of disciplining and changing abnormal behaviors in prisons and centers of security and education measures is a very important and strategic part of psychotherapy and counseling for criminals. Recognizing the personality and abnormal behaviors of offenders in order to treat their personality and abnormal behaviors is related to psychiatrists, psychotherapists and mainly clinical psychologists, which will be possible through close communication with social workers. It is obvious that in this regard, sociologists and criminologists can also be used. This allows clients to control their behavior and change their emotions so that they can cope better with the stress of their surroundings. Prison officials and staff related to security and education agencies can prioritize self-management training based on the results of this study. Prison psychologists can also incorporate self-management skills into their training

programs, and prison counselors and psychologists can use the self-management training program to get better results. Teachers, administrators and those involved in education can also, with the coordination of educational agencies related to the prison organization, provide the grounds for the admission of released prisoners in the community, based on the continuation of self-management training.

Ethical Considerations

Compliance with ethical guidelines: This article is taken from the dissertation of the first author in the field of educational management of the Islamic Azad University, Kazerun Branch, with the design code IR.IAU.KAU.REC.1398.155 and the date of proposal approval was at 2019. Also, licenses related to research in the statistical community have been issued by the Islamic Azad University, Kazerun Branch. In order to comply with the ethical principles of the research, written consent was obtained from all participants to participate in the research, and free entry and exit of the participants from the research, respect for the privacy of clients and honest publication of the results were also observed.

Funding: This research is in the form of a doctoral dissertation without financial support.

Authors' contribution: The first author is the main researcher of this research. The second author is the supervisor and the third author is the consultant professor of the dissertation.

Conflict of interest: The authors do not disclose any conflict of interest regarding this research.

Acknowledgments: We would like to thank all the people who helped and supported this research.

شعبه پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

بررسی اقتدارگرایی مددجویان زندان مرکزی شیراز بر اساس سن، جنسیت و وضعیت خانوادگی

ژیلا رستگاری نیا^۱، علیرضا قاسمی زاد^۲، امین باقری کراچی^۳

۱. دانشجوی دکتری مدیریت آموزشی، واحد کازرون، دانشگاه آزاد اسلامی، کازرون، ایران.

۲. دانشیار، گروه مدیریت آموزشی، واحد کازرون، دانشگاه آزاد اسلامی، کازرون، ایران.

۳. استادیار، گروه علوم تربیتی، دانشگاه فرهنگیان، تهران، ایران.

چکیده

مشخصات مقاله

زمینه: یکی از گرایش‌های قوی در انسان، «اقتدارگرایی» یا «قدرت طلبی» است که شامل افرادی می‌شود که در روابط اجتماعی‌شان می‌خواهند بر دیگران اعمال سلطه کنند؛ می‌خواهند در رأس هرم قدرت خانواده باشند و وقتی در سطحی کلان‌تر قرار می‌گیرند نیز، در پی اعمال سلطه بر زیردستان خود هستند. موقعیت و عوامل مختلفی در ایجاد و تقویت اقتدارگرایی مؤثرند. یکی از مکان‌هایی که چنین رفتارهایی در آن به وفور دیده می‌شود، زندان است.

هدف: هدف از پژوهش حاضر، پیش‌بینی میزان اقتدارگرایی مددجویان زندان مرکزی شیراز بر اساس سن، جنسیت و وضعیت خانوادگی بود.

روش: پژوهش حاضر یک مطالعه توصیفی از نوع همبستگی بود. بدین منظور، از میان زندانیان مرکزی شهر شیراز، ۳۷۴ نفر به روش نمونه‌گیری تصادفی ساده انتخاب شدند. برای جمع‌آوری اطلاعات از پرسشنامه‌های اقتدارگرایی در خانواده اسکینر و همکاران (۲۰۰۵) و شیوه‌ی فرزندپروری اسکینر و همکاران (۲۰۰۵) استفاده شد. سپس داده‌ها با استفاده از آزمون t تک متغیره، ضریب همبستگی و تحلیل واریانس یک راهه با بهره‌گیری از نرم‌افزار SPSS²² تجزیه و تحلیل شد.

یافته‌ها: یافته‌های به دست آمده نشان داد، میانگین نمرات متغیر اقتدارگرایی مددجویان ۳/۵۷ بوده که از نقطه برش ۳ (میانگین مقیاس) بیشتر است و در سطح $P < ۰/۰۱$ معنی دار است؛ و حاکی از سطح بالای اقتدارگرایی مددجویان است. بین سن با رفتار اقتدارگرایی مددجویان زندان مرکزی شیراز رابطه منفی و معناداری در سطح $p < ۰/۰۱$ وجود داشت. همچنین می‌توان گفت مردان با میانگین مقیاس اقتدارگرایی ۳/۱۳۶ نسبت به زنان، رفتار اقتدارگرایانه بیشتری دارند و در نهایت بین اقتدارگرایی مددجویان با وضعیت خانوادگی آن‌ها (فرزند طلاق، متارکه و گروه عادی) تفاوت معنی‌داری وجود دارد و حاکی از بالا بودن رفتار اقتدارگرایانه در فرزندان خانواده طلاق در سطح $p < ۰/۰۰۱$ بود.

نتیجه‌گیری: به نظر می‌رسد عامل زندان، سن، جنسیت و وضعیت خانواده در میزان اقتدارگرایی نقش مؤثری دارد. با این اوصاف توجه به چنین عواملی در میزان اقتدارگرایی می‌تواند در نمونه‌های بیشتر و فرهنگ‌های متفاوت برای مدیریت رفتار اقتدارگرایی مورد توجه پژوهش‌گران قرار گیرد.

استاد: رستگاری نیا، زیلا؛ قاسمی زاد، علیرضا؛ و باقری کراچی، امین (۱۴۰۲). بررسی اقتدارگرایی مددجویان زندان مرکزی شیراز بر اساس سن، جنسیت و وضعیت خانوادگی. مجله

علوم روانشناختی، دوره ۲۲، شماره ۱۲۴، ۸۰۹-۸۲۶.

DOI: [10.52547/JPS.22.124.809](https://doi.org/10.52547/JPS.22.124.809). ۱۴۰۲، شماره ۱۲۴، دوره ۲۲.

مقدمه

در هر جامعه‌ای افراد براساس نظام‌هایی از ارزش‌های متناسب با فرهنگ آن جامعه و ساختارهای اجتماعی ناشی از آن، نقش‌هایی را ایفا می‌کنند. گاهی اوقات ممکن است در ایفای این نقش‌ها خلل ایجاد شده و رفتارهایی غیرمعارف و غیرمنطقی در جامعه از فرد سر بزند که یکی از این نمودهای رفتاری، اقتدارگرایی^۱ یا قدرت طلبی است (رابرتسون، ۱۳۸۶).

اقتدارگرایی به معنای سیطره‌جویی، خودکامگی و تسلیم بی‌چون و چرا از قدرت است که منظور از آن در بافت سیاسی - روانی، ناآگاهی و ناتوانی است. در یک جامعه اقتدارگرا که قداست و اعتبار معنایی ندارد، حد و حریم دیگران مشخص نیست و معمولاً به آن تجاوز می‌شود و آنچه در چنین جامعه‌ای غلبه دارد، ترس و زور است. شرایطی که در جامعه اقتدارگرا حکم فرماست، افراد را برون‌نگر بار می‌آورد که در همه حال و در همه شئون زندگی، دیگران را مسبب و عامل بدبختی و شکست خویش می‌دانند. در جامعه اقتدارگرا، همیشه از خرابکاری‌های دشمن و دست‌نشانده‌های آن‌ها سخن گفته می‌شود و به نظر می‌رسد که بحران‌ها و آشفتگی‌های ایجاد شده در جامعه ناشی از آن بوده که این بحران در سازمان‌ها نیز تسری پیدا نموده است (سیف‌اللهی، ۱۳۸۶).

فرد اقتدارطلب در مقابل قدرت، خواه از آن شخص دیگر باشد و خواه از آن دستگاه حکومتی، خود به خود به دوستی، ستایش و تسلیم در مقابل آن برانگیخته می‌شود. او مجذوب قدرت است نه به دلیل پشتیبانی که قدرت از او انجام می‌دهد، بلکه به دلیل نفس قدرت. همچنین تلاش روانی فرد اقتدارطلب در شرایطی که آزادی او محدود شود، تحت عنوان گردن نهادن به تقدیر، قابل توجه است (آدورنو و همکاران، ۱۹۶۹). بر اساس نظر وبر، اقتدار قدرت مشروع است. اقتدار نشان می‌دهد که انسان برای مورد قبول قرار دادن خود چه توانایی‌هایی دارد درحالی که قدرت‌طلبی، توانایی انسان برای تغییر رفتار دیگران است. اقتدار، قدرت مشروع، قانونی و مقبول است که می‌باید در شرایط مقتضی مورد اطاعت و فرمانبرداری قرار گیرد. اقتدار را قدرت مبتنی بر رضایت تلقی کرده‌اند. اقتدار نوع ویژه‌ای از نفوذ یعنی نفوذ مشروع می‌باشد (عالم، ۱۳۸۳).

مانس اسپربر با نگارش کتابی در مورد پدیده اقتدارطلبی با بهره‌گیری از تحلیل روانشناختی به ارزیابی روان و شخصیت فردی اشخاص اقتدارطلب پرداخته است. او موضوع هراس در جامعه را از مقوله‌های اصلی اقتدارطلبی معرفی می‌کند و با اعتقاد به انواع گوناگون هراس، آن را به دو دسته تقسیم می‌کند؛ هراس معطوف به اجتماع و هراس پرخاشگرانه. هراس معطوف به اجتماع که در رفتار، نمودی آشکار دارد و راهی برای جبران نقطه ضعف‌ها از طریق تحمیل وظایف و مسئولیت‌های خود به محیط اجتماعی است. در این نوع هراس شرایط هراس انگیز هیچ‌گاه به طور ریشه‌ای رفع نمی‌شود؛ ضمن آن که هر بار که ایجاد می‌شود برای خاموش کردن آن باید از دیگران استمداد شود. با این که سابقه طولانی مدتی در حیطه روانشناسی هم از لحاظ نظری هم از لحاظ عملی و هم از لحاظ ارزیابی اقتدارگرایی وجود دارد، ولی در ایران هنوز این بحث به ویژه در عامل ارزیابی اقتدارگرایی از گستردگی نظری و پژوهشی مناسب برخوردار نبوده است. بنابراین با توجه به این که مقیاس اقتدارگرایی در جوامع متعدد مورد استفاده و بررسی قرار گرفته است، بدین خاطر استفاده از چنین ابزاری در ایران، نیازمند بررسی‌های علمی است. نتایج چنین بررسی‌هایی می‌تواند علاوه بر این که به بدنه علمی بیوندد، خود پایه‌گذار یک ساختار علمی در ایران شود (شعیری، ۱۳۹۰).

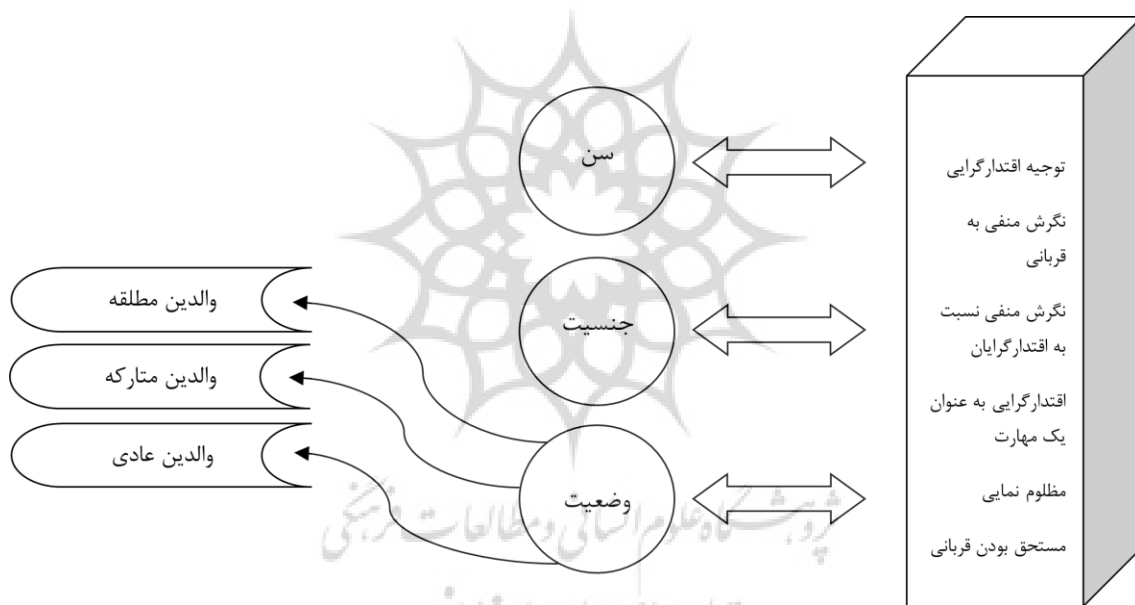
در زمینه اقتدارگرایی در افراد، پژوهش‌های متعددی انجام شده است که از جمله آن‌ها می‌توان به مطالعات لاگونا (۲۰۱۰) و حبیبی و شهبازی (۱۳۹۶) و مؤذن جمشیدی و حق‌پرست (۱۳۹۵)، جرمی و همکاران (۲۰۰۳) و ان و کانگ (۲۰۱۶)، نجفی و همکاران (۱۳۹۶)، زالی‌زاده (۱۳۹۷) و جکسون و همکاران (۲۰۱۹) اشاره کرد.

عوامل مختلفی می‌تواند بر رفتارهای اقتدارگرایی تأثیر بگذارد. از جمله عامل خانوادگی که تاورمینا (۱۹۷۸) در مورد آن، بر مبنای این که چه کسی تصمیم‌های اساسی و مهم را در خانواده می‌گیرد به سه الگوی عمده رسیده است: الگوی حاکمیت شوهر، الگوی حاکمیت زن و الگوی برابره و مشارکتی بودن تصمیم‌گیری (بارانی و همکاران، ۱۳۹۵). عامل سن که بر اساس نظریه فروید، انسان تا قبل از رسیدن به استقلال برای رفع نیازهای خود به دیگران وابسته است و این نقطه شروع وابستگی و روابط سلطه‌آمیز

1. authoritarianism

سلسله مراتب قدرت است؛ به این صورت که پدر و مادر نسبت به فرزندان جایگاه بالاتری داشته باشند و در این بین، پدر نقش رهبر را ایفا کند. ذوالفقاریپور و همکاران (۱۳۸۳) نشان دادند، هر چه قدرت زن در برابر قدرت مرد در خانواده افزایش یابد، میزان رضامندی زناشویی کاهش می یابد. در نهایت عامل دیگر، طلاق و فرزندان طلاق است که می تواند بر میزان رفتارهای اقتدارگرایی تأثیر بگذارد. نتایج یک مطالعه طولی ۲۵ ساله در ایالات متحده نیز نشان داد هر اندازه نقش تربیتی و نظارتی پدر تقویت شود، آمار طلاق و اختلافات زناشویی چنین فرزندان در آینده کمتر خواهد بود. با توجه به عوامل بیان شده بر طبق نظر متخصصان مدل مفهومی رابطه بین سن، جنسیت و وضعیت خانوادگی با رفتار اقتدارگرایی در شکل ۱ نمایش داده شده است.

است. درخواست و تقاضا از دیگران، خود منتهی به روابط با اقتدارطلبی است. هرچه سن بالا می رود اقتدارگرایی کاهش می یابد و هرچه سن پایین تر باشد، اقتدارگرایی بیشتر است. با توجه به وابستگی و اتکاء به دیگران، اقتدارگرایی سیر صعودی طی می کند (روتون و همکاران، ۲۰۱۱). همچنین یافته های پژوهشی بر این نکته تأکید دارند که با افزایش سن، اقتدارگرایی کاهش می یابد (قاسمی و برندگی، ۱۳۹۰). جنسیت عامل دیگری است که می تواند بر میزان رفتار اقتدارگرایانه تأثیر بگذارد. نتایج برخی پژوهش های تجربی نشان می دهد که مرکزیت پدر در خانواده با رویکردی دموکراتیک، کارآمدی خانواده را ارتقاء می بخشد. خالدی و همکاران (۱۳۹۳)، با انجام پژوهشی بر روی خانواده های دارای عوامل خطر با بیشترین رضامندی، نشان داد، یکی از عوامل مهم محافظت کننده، رعایت

شکل ۱. مدل مفهومی پژوهش حاضر برگرفته از نتایج مطالعات پیشین

خواهد بود و چه بسا این خود منجر به تنش و حتی دخالت سیستم قضایی خواهد شد. بدیهی است که به این افراد، ناسازگار و نابهنجار اطلاق می شود (ستوده، ۱۳۸۴). حال این گونه رفتارها در سازمان هایی چون زندان نیز دیده می شود و بدیهی است که به این افراد نیز عنوان ناسازگار و نابهنجار اطلاق شود. بدین سبب واقعیت ها نشان از نیاز جوامع به مکان هایی دارد که بتواند برای مدتی افراد ناسازگار را جدای از جامعه نگه دارد و تمهیداتی بیندیشد که آنان اصلاح شده و سالم به جامعه باز گردند. با توجه به بررسی های

اصطلاحاتی نظیر قدرت طلبی و اقتدارگرایی که در برخی از منابع به چشم می خورد بار معنایی منفی دارد و در آن ها هیچ جنبه مثبتی لحاظ نمی گردد. برخلاف واژه «قدرت طلبی» که در آن فقط بار معنایی منفی لحاظ نشده است، به این دلیل هم می تواند مخرب و ویرانگر، هم می تواند محرک و سازنده باشد. تعبیری بهتر و دقیق تر از اصطلاح «احساس قدرت طلبی» نمی تواند با مفهوم اصلی مطابقت داشته باشد. قدرت طلبی اگر به صورت منفی جلوه نماید، دارای پیامدهای ناگوار و آسیب های غیرقابل جبرانی

انجام شده، می‌توان عنوان کرد که وجود یک معیار مناسب اخلاقی و رفتاری در بین مدیران، آموزش‌های پیشگیری از رفتار قلدرمآبانه و اقتدارگونه و آگاهی افراد، میزان سن و جنس و پایگاه‌های اجتماعی در بروز رفتار اقتدارگرایی و قلدرمآبانه نقش مؤثری دارد. زندان سبب می‌شود که افراد پیش یا هنگام ارتکاب جرم نسبت به عواقب آن حساب‌گری نموده و از ترس عواقب، از انجام آن عمل منصرف شوند. زندان اثرات عینی و ذهنی منفی روی زندانیان دارد. اثرات عینی شامل زمینه‌خانوادی، اشتغال، بیکاری، آموزش و یادگیری فنون ارتکاب جرم و... است. اثرات ذهنی منفی نیز شامل تصور زندانی از مدیریت زندان، توجیه‌گرایی برای جرم انجام شده، دیدگاه او نسبت به دستگاه قضایی، دیدگاه او نسبت به قانون و... می‌شود. از هم‌گسیختگی خانوادگی به صورت‌های طلاق، بی‌سرپرستی، دوری از خانواده، فقدان همانندسازی لازم با خانواده، عدم پذیرش و طرد شدن از خانواده، پرخاشگری، خشونت و قدرت‌طلبی (قلدری و اقتدار) جلوه‌گر می‌شود (احمدی، ۱۳۹۵). این افراد نمی‌توانند با الگوهای خاص رفتاری که مورد قبول عموم است انطباق پیدا کنند و رفتار آن‌ها با هنجارهای رفتاری مغایرت دارد. به همین دلیل، نظام و قواعد گروهی و اجتماعی را در هر محدوده انسانی به هم ریخته و زیر پا می‌گذارد و امنیت و آرامش و سلامت را در بین انسان‌ها دچار تزلزل می‌کند. شرارت و قلدری نوعی مخالفت با نظم و ترتیب و مقررات است که از نوع خفیف آن در خانه شروع شده و به جامعه کشیده می‌شود و در مرحله شدید که نقض ارزش‌های اخلاقی است به صورت قلدری و قدرت‌طلبی نمایان می‌شود. افراد شرور و قلدر هیچ‌گاه احساس گناه نمی‌کنند و از فکر خلاف و حتی از انجام عمل خلاف هم دچار انفعال و ندامت نمی‌شوند، به عبارتی وجدان اخلاقی که ممیز خوب از بد است، در آن‌ها بیدار نیست. عواملی که باعث شرارت می‌شوند عبارتند از خشونت رفتاری، تحریک‌های عصبی، استرس‌ها و فشار روانی، اضطراب‌ها و نگرانی‌ها و سایر هیجان‌ها و فشارهای روانی - محیطی. هر کدام از رفتارهای ذکر شده به تنهایی یا مجموعه‌ای از آن‌ها برای این‌گونه افراد عکس‌العمل نامناسب و ناهنجاری ایجاد می‌نماید، البته الگوهای روانی - رفتاری، دلایل آن و برخورد محتاطانه نسبت به آن اهمیت اساسی دارد. این پژوهش به دنبال روشن نمودن مسئله قدرت‌طلبی و اقتدارگرایی و علل و عوامل ایجاد آن است.

روش
الف) طرح پژوهش و شرکت‌کنندگان: پژوهش حاضر، یک مطالعه توصیفی از نوع همبستگی بود. جامعه آماری پژوهش شامل تمامی مددجویان زندان مرکزی شیراز (۱۰۰۰۰ مددجو) در سال ۱۳۹۸ بود. جهت اجرای پژوهش و انتخاب نمونه پس از کسب مجوز، به زندان مرکزی شیراز مراجعه و با توجه به ملاک‌های ورودی پژوهش (با هر جرم، هر سنی و هر سابقه)، براساس فرمول کوکران، ۳۷۴ نفر از مددجویان به روش نمونه‌گیری تصادفی ساده انتخاب شدند. در اجرای پرسشنامه‌ها اهداف پژوهش برای شرکت‌کنندگان توضیح داده شد و همچنین به آن‌ها اطمینان خاطر داده شد که اطلاعات جمع‌آوری شده در این پژوهش صرفاً جهت پژوهش مورد استفاده قرار گرفته و هویت هیچ‌کدام از مشارکت‌کنندگان فاش نخواهد شد. شرکت مددجویان در پژوهش، کاملاً اختیاری و از روی آگاهی و رضایت شخصی بوده و همه افراد قبل از ورود به پژوهش فرم رضایت آگاهانه را تکمیل نمودند.

(ب) ابزار

پرسشنامه اقتدارگرایی: برای سنجش اقتدارگرایی به عنوان زمینه اجتماعی بوده از پرسشنامه اقتدارگرایی اسکینر، جانسون و سیندر (۲۰۰۵) استفاده شد (بیرامی و همکاران، ۱۳۹۵). برای دستیابی به روایی صوری، پرسشنامه بعد از ترجمه در اختیار ۸ نفر از اساتید و صاحبان نظران (افراد کلیدی) قرار گرفت و از آنان نظرخواهی به عمل آمد. پس از آن تغییرات لازم صورت پذیرفت و روایی آن تأیید شد. در مرحله بعدی، پرسشنامه بین ۳۰ نفر از مددجویان به صورت تصادفی توزیع و تحلیل گویه‌ها انجام پذیرفت به این صورت که ضریب همبستگی کل نمرات با تکنیک گویه‌ها محاسبه و ضرایبی که معنی دار نبوده و یا زیر ۰/۲۵ بودند، حذف شدند (شباهنک و همکاران، ۱۳۹۸). بدین صورت پرسشنامه برای توزیع نهایی آماده شد. برای سنجش پایایی نیز از آلفای کرونباخ استفاده گردید که در پرسشنامه اقتدارگرایی براساس آلفای کرونباخ ۰/۸۶ و در پرسشنامه والدین به عنوان

زمینه اجتماعی بر اساس آلفای کرونباخ ۰/۸۲ به دست آمده که پایایی ابزار اندازه‌گیری قابل قبول تلقی گردید. با توجه به هدف اصلی پژوهش حاضر که سنجش میزان اقتدارگرایی بر اساس مؤلفه‌های سن، جنسیت و وضعیت خانوادگی در بین مددجویان زندان شیراز بود، برای تجزیه و تحلیل داده‌های جمع‌آوری شده از روش‌های ضریب همبستگی و رگرسیون چندگانه و نرم‌افزار SPSS²² استفاده شد.

یافته‌ها

در این مطالعه ۳۷۴ نفر مورد مطالعه قرار گرفتند که از این میان، ۳۲۴ نفر از آن‌ها مرد و ۵۰ نفر نیز زن بودند. همچنین ۳۵۰ نفر از افراد متأهل و ۲۴ نفر نیز مجرد بودند. هم‌چنین تمامی مددجویان در پژوهش حاضر در رده سنی ۲۰ سال به بالا قرار داشتند. شاخص‌های توصیفی شامل متغیرهای سن، جنسیت و وضعیت خانواده در جدول ۱ نشان داده شده است.

جدول ۱. شاخص توصیفی متغیرهای سن، جنسیت و وضعیت خانواده

متغیر	جنسیت	فراوانی	درصد فراوانی		
اقتدارگرایی	مرد	۲۱۰	۶۹/۹		
	زن	۴۴	۳/۱۷		
	مجموع	۲۲۵	۱۰۰		
متغیر	سن	فراوانی	درصد فراوانی		
			۱۸-۲۵	۲۴	۱۰/۵۲
			۲۶-۳۵	۷۰	۳۰/۷۰
اقتدارگرایی	۳۶-۴۵	۷۸	۳۴/۲۱		
	۴۶ به بالا	۵۶	۲۴/۵۶		
	مجموع	۲۲۸	۱۰۰		
متغیر	وضعیت	فراوانی	درصد فراوانی		
			خانواده مطلقه	۱۳۸	۶۲/۱۶
			خانواده متارکه	۲۲	۹/۹۰
			خانواده عادی	۶۲	۲۷/۹۲
مجموع	۲۲۲	۱۰۰			

اقتدارگرایانه مددجویانی که فرزند طلاق بوده‌اند از سایر گروه‌های دیگر با درصد فراوانی ۶۲/۱۶ بیشتر است. برای بررسی میزان اقتدارگرایی در مددجویان بر اساس سن، جنسیت و وضعیت خانواده، از آزمون t تک متغیره و ضریب همبستگی فی و تحلیل واریانس یک راهه استفاده شد. البته قبل از تجزیه و تحلیل تمامی

نتایج جدول ۱ نشان می‌دهد، گروه سنی ۳۶ تا ۴۵ سال بیشترین میزان اقتدارگرایی را دارا بوده و گروه سنی ۱۸-۲۵ سال دارای کمترین میزان اقتدارگرایی است و نیز می‌توان گفت مردان با درصد فراوانی ۶۹/۹ نسبت به زنان، رفتار اقتدارگرایانه بیشتری دارند و در نهایت، میزان رفتار

به این نتیجه رسید که همه متغیرهای اصلی پژوهش نرمال هستند. در جدول ۲، نتایج آزمون t تک متغیره جهت سنجش سطح اقتدارگرایی مددجویان نشان داده شده است.

پیش‌فرض‌های بررسی و رعایت شد. برای نمونه جهت اطمینان کامل از نرمال بودن متغیرها از آزمون کولموگروف - اسمیرنوف استفاده شد. با توجه به بزرگ‌تر بودن سطح معناداری همه متغیرها از سطح ۰/۰۵، می‌توان

جدول ۲. آزمون t تک متغیره جهت سنجش سطح اقتدارگرایی مددجویان

متغیر	تعداد نمونه	میانگین	انحراف معیار	خطای استاندارد	مقدار t	سطح معناداری
اقتدارگرایی	۲۵۵	۳/۵۷	۰/۶۸۵	۰/۰۴۳	۷۱	(P> ۰/۰۱)

جدول ۴. ضریب همبستگی فی جهت سنجش رابطه بین جنسیت و سطح

اقتدارگرایی مددجویان

متغیر	آزمون	جنسیت	اقتدارگرایی
ضریب فی	۱	۰/۲۰۶	
جنسیت	سطح معنی داری	-	p< ۰/۰۱
تعداد	۲۲۸	۲۲۸	

نتایج بدست آمده در جدول ۲ نشان می‌دهد میانگین پاسخ‌های مربوط به متغیر اقتدارگرایی مددجویان ۳/۵۷ بوده که از نقطه برش ۳ (میانگین مقیاس) بیشتر است و در سطح $p < ۰/۰۱$ معنی دار است. نتایج بیانگر آن است که سطح اقتدارگرایی مددجویان بالاتر از سطح میانگین است. ضریب همبستگی فی جهت سنجش رابطه بین سن و جنسیت با سطح اقتدارگرایی مددجویان در جداول ۳ و ۴ آمده است.

جدول ۳. ضریب همبستگی فی جهت سنجش رابطه بین سن و سطح اقتدارگرایی

مددجویان

متغیر	آزمون	سن	اقتدارگرایی
ضریب فی	۱	۰/۲۰۶	
سن	سطح معنی داری	-	p< ۰/۰۱
تعداد	۲۲۸	۲۲۸	

بر اساس نتایج جداول ۳ و ۴ می‌توان گفت بین سن مددجویان با میزان اقتدارگرایی آنان رابطه معنی داری وجود دارد. به این صورت که هر چه قدر سن مددجویان بیشتر باشد، میزان اقتدارگرایی آنان بیشتر می‌شود. همچنین بین جنسیت مددجویان با میزان اقتدارگرایی آنان رابطه معنی داری وجود دارد. به این صورت که میزان اقتدارگرایی مددجویان مرد بیشتر می‌باشد. نتایج تحلیل واریانس یک راهه برای مقایسه اقتدارگرایی مددجویان با نوع خانواده‌های مختلف در جدول ۵ آمده است.

جدول ۵. نتایج تحلیل واریانس یک راهه برای مقایسه اقتدارگرایی مددجویان با نوع خانواده‌های مختلف

منبع تغییر	مجموع مجزورات	Df	میانگین مجزورات	F	سطح معناداری	ضریب اتا
بین گروه‌ها	۵/۶۸۲	۲	۲/۸۴۱			
درون گروه‌ها	۱۰۱/۴۹۰	۲۱۹	۰/۴۶۳	۶/۱۳۱	p< ۰/۰۱	۰/۴۶۷۲
کل	۱۰۷/۱۷۲	۲۲۱				

فرزندان طلاق و خانواده‌های عادی است. طبق موارد بدست آمده، میزان رفتار اقتدارگرایی در بین مددجویانی که حاصل خانواده‌های طلاق یا از هم گسیخته هستند بیشتر دیده شده و این نشان دهنده اهمیت وجود (نوع) خانواده برای فرزندان است.

نتایج جدول ۵ نشان می‌دهد بین اقتدارگرایی مددجویان با خانواده‌های مختلف (فرزند طلاق، متارکه و گروه عادی) تفاوت معنی دار وجود دارد. برای بررسی بیشتر و این که تفاوت بین کدام گروه‌ها است، چون تعداد افراد در گروه‌ها متفاوت بودند، از آزمون تعقیبی شفه (جدول ۶) استفاده شد.

بر اساس نتایج مندرج در جدول ۶ می‌توان گفت تفاوت بدست آمده در زمینه اقتدارگرایی بین گروه‌ها در تحلیل واریانس، بین (مددجویان)

جدول ۶. نتایج آزمون تعقیبی شفه

آزمون	والدین	گروه‌ها	تفاوت میانگین‌ها	خطای استاندارد	سطح معنی‌داری
طلاق	متارکه	متارکه	۰/۰۰۲۲۲	۰/۱۵۶۲۸	۰۰۰/۱
		تاهل	۰/۳۵۶۹۰	۰/۱۰۴۰۸	۰/۰۰۳
شفه	متارکه	طلاق	-۰/۰۰۲۲۲	۰/۱۵۶۲۸	/۰۰۰۱
		تاهل	۰/۳۵۶۶۸	۰/۱۶۸۹۴	۰/۱۱۳
تاهل	تاهل	طلاق	-۰/۳۵۶۹۶	۰/۱۰۴۰۸	۰/۰۰۳
		متارکه	۰/۳۵۶۶۸	۰/۱۶۸۹۴	۰/۱۱۳

بحث و نتیجه‌گیری

هدف از انجام این پژوهش بررسی میزان سنجش اقتدارگرایی در مددجویان زندان مرکزی شیراز بر اساس سن، جنسیت و وضعیت خانواده بود. یافته‌های به دست آمده نشان داد سطح اقتدارگرایی مددجویان مورد مطالعه در پژوهش حاضر از میانگین بالاتر بود. این یافته با نتایج مطالعات لاگونا (۲۰۱۰)؛ حبیبی و شهبازی (۱۳۹۶)؛ مؤذن جمشیدی و حق‌پرست (۱۳۹۵)؛ جرمی و همکاران (۲۰۰۳)؛ ان‌مس و کانگ (۲۰۱۶) همسو است. در تبیین این یافته می‌توان این‌طور بیان کرد که عوامل مختلفی در بین مددجویان منجر به بروز مشکلات متعددی می‌شود که می‌تواند بر مدل مطلوب مدیریت رفتار اقتدارگرایی اثرگذار باشد، که از آن جمله می‌توان به افزایش طول مدت حبس، نارضایتی مددجویان، افزایش احتمال خطر برای مددجو از سوی دیگران، افزایش تعداد دفعات گزارش تخلفات و از دست دادن اعتبار افراد اشاره کرد که در نهایت، این مشکلات رفتاری ممکن است بر میزان کیفیت خدمات‌دهی زندان و هزینه‌های اختصاص داده شده تأثیر بگذارد. از سوی دیگر، می‌توان گفت به لحاظ بسته بودن محیط زندان و همچنین فرهنگ‌های متفاوت در این محیط، شرایط به وجود آمدن رفتار اقتدارگرایی در بین مددجویان بیشتر فراهم است. همچنین به نظر می‌رسد عواملی مانند دارا بودن سوابق متعدد و طولانی بودن حبس مددجو از جمله عوامل مهم و مؤثر در به وجود آمدن رفتار اقتدارگرایی است. در فرهنگ حاکم بر زندانیان از جمله امتیازات موجود در بین زندانیان، داشتن میزان حبس بالا و تحمل کردن حبس‌های سنگین و به نوعی عضو قدیمی بودن در این جامعه کوچک است و بدیهی است که ویژگی‌های فیزیکی و شرایط جسمی مددجویان نیز می‌تواند مزید بر علت باشد. در عین حال، وجود جو حاکم بر این محیط و دارا بودن فرهنگ‌های متعدد و گروه‌بندی و جناح‌بندی در این محیط از عوامل مهم و مؤثر بر این‌گونه رفتارها در بین

مددجویان است. بر اساس یافته‌های به دست آمده در مطالعه حاضر، بین سن مددجویان با میزان اقتدارگرایی آنان رابطه معنی‌داری وجود دارد. به این صورت که هر چه سن مددجویان بیشتر باشد، میزان اقتدارگرایی آنان بیشتر می‌شود و بالعکس. این یافته با نتیجه پژوهش سندی داوود (۲۰۲۰) همسو نیست. در تبیین این ناهم‌سویی می‌توان گفت با افزایش سن افراد، منش اقتدارگرایانه افراد نیز افزایش پیدا می‌کند. این روند نشان می‌دهد که با گذشت زمان فاکتورهای منش اقتدارگرایانه در افراد عمیق‌تر می‌شود. همچنین امکان تغییر آن کمتر می‌شود، همچنین افراد در سنین بالاتر نسبت به دوران جوانی خود بی‌پروا تر شده و اشتیاقی به تغییر ویژگی‌های اخلاقی و روش‌های زندگی خود در ارتباط با دیگران ندارند و بیشتر متمایل به استفاده از روش‌های رفتاری سنتی هستند؛ که حضور فاکتورهای اقتدارگرایانه در آن‌ها پررنگ‌تر می‌شود. در بسیاری از مطالعات، رابطه بین جنسیت و میزان رفتار اقتدارگرایانه هنوز نامشخص باقی مانده است. برخی از صاحب‌نظران رابطه اقتدارگرایی را با جنسیت ضعیف می‌دانند (هاچینسون و همکاران، ۲۰۱۵؛ هادی و حمیدزاده، ۱۳۹۶). برخی دیگر این رابطه را بسیار قوی برآورد کرده و در کنار آن عنوان می‌کنند که زنان بیشتر مورد قلدری قرار می‌گیرند. از یک طرف زنان از نظر کارکرد اندامی ضعیف‌تر از مردان هستند و قدرت کمتری نسبت به آنان دارند و از طرف دیگر آنان کمتر از مردان در پست‌ها و سمت‌های مهم و بالای سازمان قرار می‌گیرند و از این لحاظ نیز معمولاً نسبت به مردان قدرت کمتری در سازمان‌ها دارند. پژوهش‌های مختلف نیز نشان داده‌اند که زنان بیشتر از مردان هدف رفتار اقتدارگرایی قرار می‌گیرند و از طرف دیگر، رفتار اقتدارگرایانه بیشتر از مردان سر می‌زند (اینرسن و همکاران، ۲۰۰۹؛ هادی و حمیدزاده، ۱۳۹۶). با این حال هنوز نمی‌توان با قطعیت عنوان کرد که رابطه قوی بین رفتارگرایی و جنسیت وجود دارد. ولی برعکس در این

از جمله محدودیت‌های پژوهش حاضر این بود که امکان دسترسی به سوابق شرکت‌کنندگان (افراد زندانی) مشکل بود و یا در برخی موارد وجود نداشت، به همین دلیل نتایج این پژوهش به دلیل نوع پاسخگویی خبرگان و یا شرکت‌کنندگان ممکن است تحت تأثیر قرار گرفته باشد. همچنین سؤالات پرسشنامه در بردارنده جنبه‌های مختلف اقتدارگرایی در زندان‌ها بود که احتمالاً پاسخ‌دهندگان اطلاعات کافی یا عینی درباره آن‌ها نداشتند. علاوه بر این، برای جمع‌آوری داده‌های مربوط به نتایج از نظرات دیگران نیز استفاده شد، به همین دلیل ممکن است ارزیابی‌ها دارای سوگیری باشد. با توجه به آنچه گفته شد و با در نظر داشتن یافته‌های مطالعه حاضر، پیشنهاد می‌شود ایجاد مراکز مشاوره و روان‌درمانی و استفاده از روانشناسان و روان‌درمانگران ماهر به طور متمرکز و دائم یکی از مهم‌ترین اصول زندانبانی و اساسی‌ترین روش‌های تهذیب و تربیت و تغییر رفتارهای نابهنجار در زندان و مراکز اقدامات تأمینی و تربیتی بخش بسیار مهم و استراتژیک روان‌درمانی و مشاوره برای مجرمان باشد. شناخت ویژگی‌های شخصیتی و رفتارهای نابهنجار بزهکاران به منظور درمان شخصیت و رفتارهای نابهنجار آن‌ها مربوط به روان‌پزشکان، روان‌درمانگران و به طور عمده روانشناسان بالینی است که از طریق ارتباط تنگاتنگ با مددکاران اجتماعی این امر امکان‌پذیر خواهد بود و بدیهی است که در این راستا می‌توان از جامعه‌شناسان و جرم‌شناسان نیز بهره برد. این امر باعث می‌شود تا مددجویان بتوانند رفتار خود را کنترل کرده و احساسات خود را به گونه‌ای تغییر دهند که با شیوه بهتری با فشار روانی محیط پیرامون خود کنار بیایند. مسئولان زندان و کارکنان مرتبط با ارگان‌های تأمینی و تربیتی می‌توانند بر اساس نتایج این پژوهش، آموزش‌های خودمدیریتی را در اولویت برنامه‌های آموزشی خود قرار دهند. همچنین روانشناسان زندان‌ها می‌توانند در برنامه‌های تربیتی خود، مهارت‌های خودمدیریتی را در اولویت قرار داده و از برنامه‌های آموزشی خودمدیریتی برای دریافت نتایج بهتر استفاده کنند. مدیران و دست‌اندرکاران آموزشی و تربیتی سازمان‌های مختلف نیز می‌توانند با هماهنگی ارگان‌های تربیتی مرتبط با سازمان زندان‌ها بر اساس تداوم آموزش‌های خودمدیریتی، زمینه‌های پذیرش زندانیان آزاد شده در جامعه را فراهم آورند.

پژوهش، رابطه معناداری بین جنسیت و رفتار اقتدارگرایی به دست آمد. در نهایت نتایج نشان داد، بین اقتدارگرایی مددجویان با نوع خانواده‌های مختلف (فرزند طلاق، متارکه و گروه عادی) تفاوت معنی‌داری وجود دارد. در مورد این یافته می‌توان گفت، میزان بروز رفتار اقتدارگرایی در بین فرزندان طلاق در سطح بالایی دیده می‌شود که این نتیجه با پژوهش‌های نجفی و همکاران (۱۳۹۶)، زالی‌زاده (۱۳۹۷) و جکسون و همکاران (۲۰۱۹) همسو می‌باشد. بنابراین هر گاه بنیان عاطفی و اخلاقی خانواده سست گردد، روی نظم خانواده تأثیر گذاشته، بزهکاری نیز رخ می‌نماید. نظم و تعادل در خانواده با بزهکاری رابطه معکوس دارد. آنگاه که طلاق رو به فزونی می‌رود، کشمکش‌های درونی خانواده اوج می‌یابد و فرزندان در سنین نوجوانی به دور از نظر والدین در ورطه آسیب‌هایی مانند پرخاشگری، رفتار اقتدارگرایانه، خشونت اعتیاد، بزهکاری و... گرفتار شوند. به هر حال روابط بین والدین و فرزند، از هم پاشیدگی خانواده و فقدان نظم و تعادل در خانواده، سست شدن عقاید مذهبی و اخلاقی در بزهکاری نوجوانان نقش مهمی دارد. اگر ارزش‌های یک نفر و ارزش‌های افرادی که بر او تأثیر شدید دارند به جای حمایت از رفتار صحیح و غیر مجرمانه، از رفتار تبهکارانه حمایت کنند، احتمال آن که شخص مجرم شود، بالا خواهد شد. همبستگی و پیوستگی و ثبات ارکان خانواده، کانون مناسبی را پدید می‌آورد تا افراد به صورت نسبتاً کاملی هنجارهای مقبول و تعمیم یافته درون جامعه را درونی کرده و به سهولت در عرصه اجتماعی، نقش‌های محول و محقق را به نحوی که از آن‌ها انتظار می‌رود به اجراء گذارند. خانواده، گروه کوچکی است که ویژگی اساسی و غیر قابل تفکیک آن، صمیمیت است. اجتماعی کردن نسل آینده جزء بدیهی‌ترین و اساسی‌ترین وظایف خانواده است و عدم الگوی مناسب در خانواده باعث گرایش فرزندان به دوستان و گرایش به جامعه و افراد ناباب شده و این خود از مهم‌ترین عوامل رفتار اقتدارگرایی در نوجوانان می‌شود. مدیریت نامناسب در خانواده و جدایی پدر و مادر و فقدان یکی از والدین بدون شک در گرایش افراد به رفتارهای نامناسب و نابهنجار از جمله اقتدارگرایی نقش مهمی ایفا می‌کند. ترغیب و تشویق دوستان در شکل‌دهی به رفتارهای پرخطر و تکمیل و نقش بستن الگوی نامناسب رفتاری، بستر مناسبی جهت گرایش افراد به بروز چنین رفتارهایی است.

ملاحظات اخلاقی

پیروی از اصول اخلاق پژوهش: این مقاله برگرفته از رساله دکتر نویسنده اول در رشته مدیریت آموزشی دانشگاه آزاد اسلامی واحد کازرون، با کد طرح IR.IAU.KAU.REC.1398.155 و تاریخ تصویب پروپوزال ۱۳۹۸ است. همچنین مجوزهای مربوط به پژوهش در جامعه آماری از طرف دانشگاه آزاد اسلامی واحد کازرون صادر شده است. در راستای رعایت اصول اخلاقی پژوهش، از تمامی شرکت‌کنندگان، رضایت‌نامه کتبی برای شرکت در پژوهش اخذ شد و ورود و خروج آزادانه شرکت‌کنندگان، رعایت حریم خصوصی مراجعان و انتشار صادقانه نتایج به دست آمده نیز رعایت شد.

حامی مالی: این پژوهش در قالب رساله دکتری و بدون حمایت مالی می‌باشد.

نقش هر یک از نویسندگان: نویسنده اول، پژوهشگر اصلی این پژوهش بود. نویسنده دوم استاد راهنما و نویسنده سوم نیز استاد مشاور رساله بود.

تضاد منافع: نویسندگان هیچ‌گونه تضاد منافی در رابطه با این پژوهش اعلام نمی‌نمایند.

تشکر و قدردانی: بدین وسیله از تمامی افرادی که در انجام این پژوهش یاری و همراهی نمودند، تشکر و قدردانی می‌گردد.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

منابع

احمدی، محمدصادق و شمعی، محمد (۱۳۹۵). نظارت پیشگیرانه دولت؛ تقابل امنیت و آزادی. نشریه راهبرد، ۲۵ (۷۹)، ۲۹-۴۶.

<https://www.sid.ir/paper/514369/fa>

بارانی، مطهره؛ زارعی، اقبال و فلاح‌چای، سیدرضا (۱۳۹۵). بررسی رابطه بین عزت نفس و ساختار قدرت خانواده در میان زنان رضایت‌مند و متقاضی طلاق شهر بندرعباس. فصلنامه زن و مطالعات خانواده، ۸ (۳۱)، ۲۳-۳۷.

https://jwsf.tabriz.iau.ir/article_526740.html

حمیدی‌زاده، احسان و هادی، نگین (۱۳۹۶). رابطه منش اقتدارگرایانه و سرمایه اجتماعی بین والدین دانش‌آموزان مقطع اول دبستان شهر شیراز. جامعه‌پژوهی فرهنگی، ۸ (۱)، ۱۱۳-۱۳۲.

https://socialstudy.ihcs.ac.ir/article_2571.html?lang=fa

خالدی، شیدا؛ موتابی، فرشته؛ پورابراهیم، تقی و باقریان، فاطمه (۱۳۹۳). عوامل حفاظت‌کننده ازدواج در افراد متأهل دارای عوامل خطر. خانواده پژوهی، ۱۰ (۱)، ۳۱-۴۵.

https://jfr.sbu.ac.ir/article_96667.html?lang=fa

ذوالفقارپور، محبوبه؛ حسینیان سیمین و یزدی، سیده منوره (۱۳۸۳). بررسی رابطه میان ساختار قدرت در خانواده با رضامندی زناشویی زنان کارمند و خانه دار شهر تهران. پژوهش‌های مشاوره، ۳ (۱۱)، ۳۱-۴۶.

<https://www.sid.ir/paper/70166/fa>

رابرتسون، ایان (۱۳۸۶). درآمدی بر جامعه (با تأکید بر نظریه‌های کارکردگرایی، ستیز، و کنش متقابل نمادی). (ترجمه حسین بهروان). مشهد: انتشارات به نشر.

زالی‌زاده، مسعود؛ باقری، معصومه و ملتفت، حسین (۱۳۹۷). بررسی عوامل خانوادگی مؤثر بر مدارای اجتماعی (مورد مطالعه: دانشجویان دانشگاه شهید چمران اهواز). جامعه‌شناسی کاربردی، ۲۹ (۲)، ۱۲۹-۱۴۶.

<https://doi.org/10.22108/jas.2018.75185.0>

ستوده، هدایت (۱۴۰۱). آسیب‌شناسی اجتماعی (جامعه‌شناسی انحرافات). تهران: انتشارات آوای نور.

سیف‌الهی، سیف‌اله (۱۳۸۱). جامعه‌شناسی مسائل اجتماعی ایران: مجموعه مقاله‌ها و نظرها. انتشارات جامعه پژوهان سینا.

<https://www.gisoom.com/book/1441585>

شاهننگ، رضا؛ بشارت، محمدعلی؛ نیکوگفتار، منصوره و باقری شیخانگفته، فرزین (۱۳۹۸). نقش انعطاف‌پذیری شناختی و مشکلات تنظیم هیجانی در پیش‌بینی پرستش افراد مشهور دانشجویان. دانش و پژوهش در روانشناسی کاربردی، ۲۰ (۱)، ۱۳-۲۵.

<https://doi.org/10.30486/jsrp.2019.663538>

شهبازی، حسین (۱۳۹۶). ادراک و تجربیات کارکنان از روابط قلدری و میزان شیوع آن در شرکت آب و فاضلاب تبریز. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی. دانشگاه تبریز.

عالم، عبدالرحمن (۱۳۹۷). بنیادهای علم سیاست. تهران: انتشارات نی

<https://nashreney.com/product>

قاسمی، وحید و برندگی، بدری (۱۳۹۰). بررسی جامعه‌شناختی شخصیت قدرت طلب (مطالعه موردی: شهر اصفهان). جامعه‌شناسی کاربردی، ۲۲ (۳)، ۲۳-۴۰.

https://jas.ui.ac.ir/article_18232.html?lang=fa

مودن‌جمشیدی، میرهادی و حق‌پرست کنارسری، نرجس (۱۳۹۵). بررسی تأثیر کزتابی‌های سازمانی ادراک شده بر سرمایه اجتماعی با تأکید بر نقش میانجی قلدری سازمانی (مورد مطالعه: کارکنان شرکت‌های تولیدی صنایع غذایی در شهرک‌های صنعتی استان گیلان). مجله علمی "مدیریت سرمایه اجتماعی"، ۳ (۲)، ۲۹۷-۳۲۰.

<https://doi.org/10.22059/jscm.2016.60177>

نجفی، محمود؛ بابایی، جلال و رضایی، علی محمد (۱۳۹۶). پیش‌بینی قلدری بر اساس مؤلفه‌های تحول مثبت نوجوانی و رضایت از زندگی در نوجوانان. پژوهش‌نامه روانشناسی مثبت، ۳ (۳)، ۳۳-۴۶.

<https://doi.org/10.22108/ppls.2018.104024.1125>

References

- Aalam, A. (2018). *Political Science Foundations*. Tehran: Ney Publications. (Persian). <https://nashreney.com/product>
- Adorno, T. W. – Frenkel-Brunswik, E. – Levinson, D. J. – Sanford, R. N. (1969). *The Authoritarian Personality*. New York: Norton Library. <https://www.worldcat.org/title/501910>
- Ahmadi, M. S., & Sham'i, M. (2016). Preventive government oversight; Confrontation of security and freedom. *Rahbord*, 25(79), 29-46. (Persian). <https://www.sid.ir/paper/514369/fa>
- An, Y., & Kang, J. (2016). Relationship between organizational culture and workplace bullying among Korean nurses. *Asian nursing research*, 10(3), 234-239. <https://doi.org/10.1016/j.anr.2016.06.004>
- Barani, M., Zareei, E., & falah chay, S. r. (2016). The Relationship between the Self esteem and Structure of the Family Power among the Satisfied and Demanded for Divorce Women in Bandar Abbas. *Woman & Study of Family*, 8(31), 23-37. (Persian). https://jwsf.tabriz.iau.ir/article_526740.html

- Ghasemi, V., & Borandegi, B. (2011). Sociological Investigating of the Authoritarian Personality (Case Study: Isfahan City). *Journal of Applied Sociology*, 22(3), 23-40. (Persian). https://jas.ui.ac.ir/article_18232.html?lang=fa
- Hamidzadeh, E., & Hadi, N. (2017). Authoritarian personality and Social Capital Among Primary School Student's Parents in Shiraz. *Sociological Cultural Studies*, 8(1), 113-132. (Persian). https://socialstudy.ihcs.ac.ir/article_2571.html?lang=fa
- Jackson, R., Sorensen, G., & Moller, J. (2019). *Introduction to International Relations: Theories and Approaches* (7th edn) Published online: August 2019. <https://doi.org/10.1093/hepl/9780198803577.003.0001>
- Jewell, J. D., & Stark, K. D. (2003). Comparing the family environments of adolescents with conduct disorder or depression. *Journal of Child and Family Studies*, 12, 77-89. <https://doi.org/10.1023/A:1021310226400>
- Khaledi, S., Mootabi, F., Pourebrahim, T., & Bagheryan, F. (2014). The marriage protective factors in married people with risk factors. *Journal of Family Research*, 10(1), 31-45. (Persian). https://jfr.sbu.ac.ir/article_96667.html?lang=fa
- Laguna, L., Linn, A., Ward, K., & Rupslaukyte, R. (2010). An examination of authoritarian personality traits among police officers: The role of experience. *Journal of Police and Criminal Psychology*, 25, 99-104. <https://doi.org/10.1007/s11896-009-9060-0>
- Moaze Jamshidi, M. H., & Haghpara Kenarsari, N. (2016). Evaluating the impact of perceived organization anomie on social capital by mediating role of organization bullying (case: Food manufacturer's workers in Guilan). *Social Capital Management*, 3(2), 297-320. (Persian). <https://doi.org/10.22059/jscm.2016.60177>
- Najafi, M., Babae, J., & Rezaei, A. M. (2017). The prediction of Bullying on the basis of Positive Youth Development and Life Satisfaction in Adolescents. *Positive Psychology Research*, 3(3), 33-46. (Persian). <https://doi.org/10.22108/ppls.2018.104024.1125>
- Robertson, I. (2011). *An Introduction to Society with Emphasis on Theories of Functionalism, Conflict, and Institutional Interaction*. (translated by Hossein Behravan). Mashhad: Behnashr. (Persian).
- Rothon, C., Head, J., Klineberg, E., & Stansfeld, S. (2011). Can social support protect bullied adolescents from adverse outcomes? A prospective study on the effects of bullying on the educational achievement and mental health of adolescents at secondary schools in East London. *Journal of adolescence*, 34(3), 579-588. <https://doi.org/10.1016/j.adolescence.2010.02.007>
- Saifollahi, S. (2002). *Sociology of Social Issues of Iranian: A Collection of Articles and Opinions*. Jame'e Pezhoohane Sina. (Persian). <https://www.gisoom.com/book/1441585>
- Shabahang, R., Besharat, M. A., Nikoogoftar, M., & Bagheri Sheykhangafshe, F. (2019). Role of Cognitive Flexibility and Emotional Regulation Problems in Prediction of Celebrity Worship among University Students. *Knowledge & Research in Applied Psychology*, 20(1), 13-25. (Persian). <https://doi.org/10.30486/jsrp.2019.663538>
- Shahbazi, H. (2017). *Employees' perceptions and experiences of bullying relationships and its prevalence in Tabriz Water and Sewerage Company University of Tabriz*. University of Tabriz - Faculty of Psychology and Educational Sciences. (Persian).
- Skinner, E., Johnson, S., & Snyder, T. (2005). Six dimensions of parenting: A motivational model. *Parenting: Science and practice*, 5(2), 175-235. https://doi.org/10.1207/s15327922par0502_3
- Sotoodeh, H. (2015). *Social pathology (sociology of deviations)*. Tehran: Avaye Noor. (Persian).
- Zalizadeh, M., Bagheri, M., & Moltafet, H. (2018). A Study of Family Factors Affecting Social Tolerance among Students of Ahvaz Shahid Chamran University. *Journal of Applied Sociology*, 29(2), 129-146. (Persian). <https://doi.org/10.22108/jas.2018.75185.0>
- Zolfagharpour, M., Hoseinian, S., & Yazdi, M. (2004). The Relationship Between Family Power Structure and Marital Satisfaction Among Employed and Unemployed Married Women in Tehran. *Journal of Counseling Research*, 3(11), 31-46. (Persian). <https://www.sid.ir/paper/70166/fa>